

BARBARA SADOWSKA

**FINANSE POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO
W LATACH 1971—1985****FINANCES OF POLISH BOTANICAL SOCIETY IN THE YEARS 1971—1985**

Charakterystykę budżetu Towarzystwa za ostatnie piętnastolecie daje tabela I. Analizując poszczególne pozycje dochodów należy zatrzymać się nad windykacją składek członkowskich. Najlepszym wyrazem sprawności windykacji składek jest wielkość zaległości w opłatach. W poszczególnych latach kształtowały się różnie i wynosiły od 5 do 25% (wyjątkowo w roku 1982 — 41%). Zaległości z tego tytułu utrudniały nierzadko pracę skarbnika, szczególnie w sytuacji gdy Oddział wykazywał zaleganie składek sprzed kilku lat, miast zgodnie z obowiązkiem statutowym skreślać z listy członków osoby nie płacące składek przez dwa kolejne lata.

Gospodarkę finansową starano się prowadzić bardzo oszczędnie, na co szczególnie zwracają uwagę protokoły Komisji Rewizyjnej.

Do roku 1974 Towarzystwo było właścicielem nakładów wydawnictw własnych tj. kwartalników i czasopism seryjnych pokrywając wydatki związane z ich wydawaniem. Nakłady finansowe były bardzo wysokie, a ich pokrycie w znacznym stopniu następowało z przyznawanej dotacji budżetowej. Od 1974 r. właścicielem nakładów wydawniczych jest Państwowe Wydawnictwo Naukowe, a Towarzystwo wykupuje tylko określoną ilość zeszytów poszczególnych wydawnictw dla potrzeb Biblioteki — głównie dla prowadzonej wymiany zagranicznej.

Stałą pozycją w budżecie Towarzystwa jest finansowanie działalności Biblioteki. Poza wydatkami osobowymi i administracyjnymi w strukturze kosztów poważniejsze pozycje stanowią zakup książek i prenumerata czasopism zagranicznych (ograniczone mocno w ostatnich latach ze względu na stały wzrost cen) oraz wykup wydawnictw własnych na dosyć rozległą wymianę zagraniczną. Wśród otrzymywanych książek i czasopism znaczną część stanowią egzemplarze unikatowe, niekiedy jedyne w Polsce. Zagraniczna wymiana biblioteczna stanowiąca, przy obecnych ograniczeniach środków dewizowych, jedyną praktycznie szansę otrzymania literatury zagranicznej, jest ponadto wysoce opłacalna.

TABELA I

Zestawienie dochodów i kosztów oraz wyniku finansowego za okres 1971—1985

Lp.	Treść w tys.	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
1.	Dochody	30	152	148	228	229	133	204	94	67	336	106	69	958	660	377
	a) działalność statutowa	30	34	32	31	68	63	65	77	65	89	68	57	113	312	361
	b) składki członkowskie	—	118	116	178	141	67	123	—	—	247	36	—	620	328	—
	c) zjazdy, sympozja	1212	1261	1219	279	232	354	461	461	461	568	632	992	1136	1360	1709
2.	Dotacje z budżetu	1385	1626	1524	563	468	490	675	555	528	904	738	1060	2094	1824	2086
3.	Razem dochody	183	342	329	521	516	512	511	461	448	686	595	698	2050	1707	1843
4.	Koszty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.	Wydawnictwa wysłane w ramach wymiany zagranicznej	—	—	—	—	—	—	76	74	54	76	49	52	183	117	257
6.	Razem koszty	1326	1610	1543	677	516	512	587	537	502	762	644	750	2233	1824	2100
7.	Wynik finansowy ujemny	1153	1245	1238	393	280	376	392	443	435	426	538	681	1275	1164	1699

Według dokonanych szacunkowych obliczeń, wartość książek i czasopism otrzymanych w ostatnim 15-leciu jest wyższa od wartości wysyłanych w tym czasie własnych wydawnictw. Wymiana krajowa prowadzona jest w skromnym zakresie. Dochody Biblioteki są minimalne i pochodzą ze sprzedaży, głównie członkom Towarzystwa, zeszytów własnych wydawnictw, z posiadanych zapasów antykwarycznych. Koszty utrzymania działu wydawniczego od 1974 r. ograniczają się zasadniczo do pokrywania wydatków osobowych i ich pochodnych, oraz części czynszu lokalowego. Inne koszty dotyczące materiałów, opłat telefonicznych i pocztowych pokrywa Polska Akademia Nauk. Pozostałe koszty utrzymania agend Zarządu Głównego dotyczą komórki finansowej i sekretariatu. W zasadzie koszty ograniczają się do wydatków osobowych i ich pochodnych. Minimalne kwoty wydatkowane są na opłaty pocztowe i materiały piśmienne. Ponadto Zarząd Główny pokrywa koszty podróży członkom Towarzystwa na plenarne posiedzenia — zwykle dwa razy w roku.

Wydatki administracyjne Oddziałów terenowych są pokrywane z funduszy własnych Oddziałów, gromadzonych na kontach bankowych, a tworzonych w ostatnich latach z 20% zainkasowanych składek członkowskich — zgodnie z postanowieniem Statutu. Wydatki Sekcji Problemowych są bardzo niewielkie i pokrywane z funduszu Zarządu Głównego.

Na przestrzeni 15 lat odbywały się Zjazdy Naukowe członków Towarzystwa, połączone z zebraniem wyborczymi władz Towarzystwa oraz Zjazdy Problemowe — Sympozja Sekcji. Większość kosztów tych posiedzeń pokrywali uczestnicy, a Zarząd Główny finansował jedynie koszty podróży delegatów biorących udział w zebraniach wyborczych i w nielicznych przypadkach część kosztów organizacyjno-administracyjnych. Rozliczenie finansowe odnośnych spotkań podano w tabeli II.

TABELA II

Rozliczenie kosztów i wpływów od członków na pokrycie świadczeń w latach 1971—1985

Lp.	Rok	Treść	Koszty (zł)	Wpływy (zł)
1	1971	—	—	—
2	1972	Warszawa	138 522,20	118 055,00
3	1973	Kraków	124 094,40	116 042,00
4	1974	Lublin, Białowieża, Olsztyn	176 314,20	177 537,90
5	1975	Toruń	136 145,85	140 777,90
6	1976	Polanica, Rogów	92 955,60	67 018,00
7	1977	Olsztyn	135 139,00	123 485,00
8	1978	—	—	—
9	1979	—	—	—
10	1980	Lublin	199 791,50	246 796,50
11	1981	Książ, Rogów	33 807,00	35 920,00
12	1982	—	—	—
13	1983	Wrocław	603 000,00	620 000,00
14	1984	Rogów	293 000,00	328 000,00
15	1985	—	—	—

Akcję popularyzacji wiedzy botanicznej prowadziły we własnym zakresie Oddziały terenowe i Sekcje opierając się głównie na pracy społecznej. Do roku 1976 na „akcje” tę otrzymywało Towarzystwo niewielkie fundusze z Polskiej Akademii Nauk.

Na przestrzeni ubiegłych lat można stwierdzić, że koszty niemal we wszystkich pozycjach dosyć raptownie rosną. Sprawozdania finansowe Towarzystwa za ubiegłe lata sporządzane były zgodnie z obowiązującymi zarządzeniami i wszystkie zostały przyjęte protokolarnie przez Biuro Ekonomiczno-Finansowe PAN w ustalonych terminach, bez zastrzeżeń. Wspomniane protokoły stwierdzają przyjęcie sprawozdań bez żadnych zastrzeżeń, jedynie z zaleceniami usprawnienia windykacji składek zaległych i bieżących.

Sprawozdanie finansowe przygotowano na podstawie dokumentacji doc. Leona Szymańskiego za okres 1971—82, oraz ob. Marianny Jeżowskiej za okres 1983—85 r.

Dr Barbara Sadowska
Instytut Botaniki UW
Aleje Ujazdowskie 4
00-478 Warszawa